

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2006-01-13

NR: 2

KONTAKT: Tomas Lundberg, pressekreterare, tel. 08-787 02 15

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Penningpolitiken och det ekonomiska läget

Vice riksbankschef Irma Rosenberg talade under fredagen vid Handelsbankens lunchmöte i Västerås.

"I den senaste inflationsrapporten som publicerades i början av december tecknade Riksbanken en relativt ljus bild av den ekonomiska utvecklingen såväl i Sverige som internationellt. Vi konstaterade att tillväxten i världsekonomin var hög och att den kunde väntas bli fortsatt god under de närmaste åren. För den svenska ekonomin räknade vi med att konjunkturen skulle fortsätta att förstärkas. Den information som inkommit sedan i december tyder på att den ekonomiska utvecklingen såväl globalt som i Sverige blivit något starkare än väntat", inledde Rosenberg.

"I USA ser utvecklingen ut att vara förenlig med den bild som tecknades i december. Detaljhandelsstatistik till och med november tyder visserligen på att de amerikanska hushållens konsumtion blivit något svagare än väntat fjärde kvartalet, men konsumentförtroendet har snabbt stärkts igen efter svackan tidigare under hösten. Inköpschefsindex för december sjönk tillbaka, men från en hög nivå och andra konjunkturindikatorer talar för att den stabila utvecklingen håller i sig. För euroområdet bekräftade statistiken för tredje kvartalet att BNP-tillväxten tilltagit. Positivt är att det nu är en större grupp länder som bidrar till konjunkturförbättringen i euroområdet. Både den inhemska efterfrågan och exporten ökade i god takt. Tillgängliga indikatorer, främst från olika barometerundersökningar, pekar mot en fortsatt god utveckling under fjärde kvartalet. Även för Asien har det i huvudsak kommit positiva signaler om konjunkturen. Sammantaget ser tillväxtutsikterna för omvärlden därmed något starkare ut än i december. När det gäller prisutvecklingen kan vi konstatera att oljepriset ser ut att öka något snabbare än tidigare beräknat. Konsumentpriserna sjönk däremot tillbaka i november i USA. Även i euroområdet har inflationen dämpats något", fortsatte Rosenberg.

"För den svenska ekonomin var vår bedömning i den förra inflationsrapporten att utvecklingen skulle vara fortsatt gynnsam: tillväxten väntades bli god och situationen på arbetsmarknaden allt ljusare med en tydlig vändning under 2006. Den expansiva ekonomiska politiken väntades i år bidra till att höja både den offentliga sektorns och hushållens konsumtion. En svag krona tillsammans med en stark tillväxt på de svenska exportmarknaderna bedömdes samtidigt ge en god utveckling av exporten. Till följd av goda tillväxtförutsättningar i den svenska ekonomin

och stora överskott i bytesbalansen väntades växelkursen stärkas successivt. Vi såg dock en risk för att det skulle kunna ta längre tid än vad som antagits innan dessa fundamentala faktorer skulle slå igenom på kronkursen, något som skulle kunna ge starkare inflationsimpulser dels via importpriserna, dels via en starkare exportutveckling. Därmed fanns i vår analys i december också en uppåtrisk för inflationen", sa Rosenberg.

"Kronan har sedan i december stärkts ungefär i linje med prognosen. Det hänger troligen delvis samman med att förväntningarna om den framtida reporäntan har skiftat upp något sedan vårt decembermöte. Den nya statistik som blivit tillgänglig tyder på att en viss upprevidering av prognosen för tillväxten i svensk ekonomi kan vara motiverad. Nationalräkenskaperna för tredje kvartalet 2005 visar att en stark inhemsk efterfrågan och en hög exporttillväxt som väntat drev upp BNP-tillväxten. Den ökning i konsumtionstillväxten som påbörjades andra kvartalet i fjol höll i sig under det tredje kvartalet och detaljhandelsstatistik till och med november tyder på en fortsatt god tillväxt i hushållens konsumtion. Enligt den senaste konjunkturbarometern är svenska företag optimistiska om den närmaste framtiden. Främst är det byggbranschen och handeln som går bra. Byggkonjunkturen stärks alltmer och orderingången har ökat de senaste månaderna. Också tillverkningsindustrin har en fortsatt stark exportordertillväxt. Undersökningen om hushållens inköpsplaner andas framtidsoptimism såväl när det gäller den ekonomiska utvecklingen för Sverige som den egna ekonomin", framhöll Rosenberg.

"Ny information om arbetsmarknaden talar också för en relativt god utveckling. Sysselsättningen och antalet personer i arbetskraften har enligt AKU ökat ungefär som vi räknat med. Antalet nyanmälda lediga platser har fortsatt att stiga och antalet varsel har minskat. Den senaste konjunkturbarometern visar på fortsatt positiva anställningsplaner inom byggindustrin och delar av de privata tjänstenäringarna. Enligt nationalräkenskaperna för tredje kvartalet var emellertid sysselsättningsutvecklingen mätt i antalet arbetade timmar svagare än väntat och produktivitetstillväxten i näringslivet därför betydligt starkare än beräknat. Det talar för att kostnadstrycket framöver trots den höga tillväxten kommer att hållas nere", fortsatte Rosenberg.

"Inflationen i Sverige har varit låg och understigit målet sedan slutet av 2003. Enligt den senaste statistiken, som avser december månad 2005, uppgick den årliga prisstegringstakten mätt med KPI och UND1X till 0,9 respektive 1,2 procent. Det är framför allt den snabba ökningen av produktiviteten, som dämpat inflationen. Men också den importerade inflationen har under en längre tid varit överraskande låg. Den har hållits nere av ett starkt konkurrenstryck och den tidigare förstärkningen av kronan. I den senaste inflationsrapporten gjorde vi bedömningen att inflationen skulle stiga gradvis och närma sig målet i takt med att resursutnyttjandet och det inhemska och internationella kostnadstrycket stiger. Inflationen väntades dock understiga 2 procent under större delen av prognosperioden", sa Rosenberg.

"Det är viktigt att hålla i minnet att inflationsbedömningen i december byggde på antagandet om en gradvis höjning av reporäntan i linje med förväntningarna på de finansiella marknaderna som de avspeglades i de implicita terminräntorna. Som jag nämnde tidigare har dessa förväntningar skiftat uppåt något sedan decemberrapporten. Att BNP-tillväxten i Sverige nu bedöms bli starkare skulle kunna innebära att också inflationen blir högre framöver. Men samtidigt har produktiviteten återigen stigit mer än väntat, vilket bidrar till att dämpa det inhemska kostnadstrycket. Kronan har dessutom stärkts och hur det påverkar prisutveck-

lingen är svårbedömt. Sammantaget tycker jag därför för närvarande inte att det finns någon anledning att revidera synen på de framtida inflationsutsikterna: inflationen kan väntas stiga gradvis mot målet på 2 procent när resursutnyttjandet ökar i spåren av den starka tillväxten", sa Rosenberg. Med hänsyn till den starka efterfrågeutvecklingen är det en förhållandevis måttlig uppgång i inflationen vi ser framför oss. Detta är något som vi också framhållit tidigare. Men som jag tidigare påpekade förutsätter det att reporäntan gradvis höjs. Därför finns det enligt min mening, med den information som finns idag, anledning att nu ta ett första steg mot en normalisering av nivån på reporäntan och därmed göra penningpolitiken något mindre expansiv. Det skulle också innebära att den stimulerande inverkan på bostadsmarknaden minskar något", sa Rosenberg.

"Låt mig avslutningsvis påminna om att det vi hade lite olika åsikter om i direktionen vid det förra penningpolitiska mötet i december, var exakt när en räntehöjning borde ske. Samtidigt var vi i grunden överens om att reporäntan behöver höjas, något som de flesta andra prognosmakare också verkar hålla med om och som de finansiella marknaderna tagit till sig. Nästa vecka samlas direktionen igen för att ta ställning till penningpolitiken. Då får vi se vilka avvägningar som görs och hur mina kollegor resonerar", avslutade Rosenberg.